

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2022. 10. 26.

Iskola, osztály: Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium, 10/D

Iskola neve és címe: Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium, 1015 Budapest, Szabó Ilonka utca 2-4.

Tanít: Novotnik Marianna

Témakör megnevezése: Globalizáció

Tanítási egység (téma) címe: A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig

Az óra (jellemző) típusa: új ismeretszerző óra és ismeretfeldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

- **2.1. A tanítási óra oktatási céljai:**^{[1][2][3][4][5][6][7][8][9][10][11][12][13][14][15][16][17][18][19][20][21][22][23][24][25][26][27][28][29][30][31][32][33][34][35][36][37][38][39][40][41][42][43][44][45][46][47][48][49][50][51][52][53][54][55][56][57][58][59][60][61][62][63][64][65][66][67][68][69][70][71][72][73][74][75][76][77][78][79][80][81][82][83][84][85][86][87][88][89][90][91][92][93][94][95][96][97][98][99][100]} A tanuló értelmezi tudja a globalizáció fogalmát, megismerje a globális világ kialakulásának és működésének feltételeit, jellemző vonásait. Emellett a tanítási óra célja, hogy példák alapján bemutassa a globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeit, mindennapi életünkre gyakorolt hatását.
- 2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:** A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai. A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése.
- 2.3. A tanítási óra nevelési céljai:**^{[1][2][3][4][5][6][7][8][9][10][11][12][13][14][15][16][17][18][19][20][21][22][23][24][25][26][27][28][29][30][31][32][33][34][35][36][37][38][39][40][41][42][43][44][45][46][47][48][49][50][51][52][53][54][55][56][57][58][59][60][61][62][63][64][65][66][67][68][69][70][71][72][73][74][75][76][77][78][79][80][81][82][83][84][85][86][87][88][89][90][91][92][93][94][95][96][97][98][99][100]} a globalizáció környezeti következményeinek hatására környezettudatosságra nevelés, felelős fogyasztói magatartásra való nevelés.
- 2.4. Oktatási követelmények:**
 - a. Fogalmak:
új: transznacionális vállalatok (TNC), leányvállalatok, világvállalat, együttműködés, integráció
megerősítendő: nemzetgazdaság, fogyasztópiac, tőke, fejlődő országok, fejlett országok, Ruhr-vidék
 - b. Folyamatok:
új: globalizáció, olajár-robbanás, olajválság, energiaválság, kizsákmányolás
megerősítendő: világkereskedelem
 - c. Összefüggések:
 - a. új: recesszió, munkamegosztás, uniformizálódás
 - b. megerősítendő: csőd, infláció, környezetszennyezés, munkanélküliség, olcsó munkaerő, nyersanyag, K+F, logisztika, infrastruktúra
 - d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:
videó megtekintése előre megadott szempontok szerint
 - e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?):
 - rendszergondolkodás fejlesztése
 - videó értő elemzésének fejlesztése
 - gondolkodási képesség fejlesztése
 - szociális és állampolgári kompetencia –állampolgári és emberi jogok ismerete
 - hatékony, önálló tanulás – aktuális folyamatok megfigyelése
 - az összefüggések felismerésének segítése
 - f. Főbb tanulói tevékenységek:
 - képek elemzése

- önálló órai munka - vázlatírás
- válaszadás a tanári kérdésekre
- videó elemzése
- feladatmegoldás

3. Szemléltető és munkaeszközök

- PPT
- képek
- ábrák
- videó
- feladatlap

4. Felhasznált irodalom

Arday István – Czirfusz Márton – Horváth Tamás: Földrajz 9-10. II., OFI, Budapest, 2021

5. Mellékletek jegyzéke

Az órához tartozik egy PPT, két rövid videó, egy feladat link, valamint egy feladatlap.

Az óra részletes felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
1 perc	Köszönés, jelentés, hiányzók felírása	-	-	-	napló
4 perc	https://www.youtube.com/watch?v=8HaEmu-qkD4 → Videó bemutatása, majd lejátszása (fél perc összesen) https://www.youtube.com/watch?v=MoE9XxXUatA → Videó bemutatása, megfigyelési szempont: milyen nyelveken készültek a reklámok és vajon miért van erre szükség? Videó lejátszása (0:05-1:28). → Miért van szükség ennyi nyelven elkészített reklámra? Az Apple jó példa arra, hogy hogyan növi ki magát egy cég globális nagyvállalattá.	Motiválás figyelem felkeltése az új anyag bevezetése	irányított kérdés tanulói közlés tanári magyarázat	frontális osztálymunka	videó linkek, kivetítő, számítógép
10 perc	A globalizáció kialakulása - szó jelentése - előzmények, kialakulása - kőolajár-robbanás (OPEC országok megbeszélése) → általános árnövekedés - energiaválság kialakulása, következményeinek megbeszélése (csőd, munkanélküliség, infláció, recesszió)	érdeklődés fenntartása, képelemzés, tényanyagfeldolgozás és az ismeretek rögzítése	irányított kérdés tanulói közlés tanári magyarázat	frontális osztálymunka, önálló munka – vázlatírás füzetbe	kivetítő, számítógép 1-6. dia
7 perc	- költségek csökkentésének módja: → termelési részfolyamatok széttelepítése: a táblára felvázolom és a tanulók párhuzamosan a füzetbe rajzolják a képzeletbeli országokat, ahol az egyes alkatrészeket gyártják és a folyamatokat nyilakkal jelöljük be. → TNC-k alapítása: fogalom megbeszélése, melyről későbbi órákon még szó lesz. → olcsó munkaerő igénybevétele	érdeklődés fenntartása, képelemzés, tényanyagfeldolgozás és az ismeretek rögzítése	irányított kérdés tanulói közlés tanári magyarázat	frontális osztálymunka, önálló munka – vázlatírás füzetbe	kivetítő, számítógép tábla, táblafilc 7-11. dia

3 perc	globalizáció feltételeinek összegyűjtése, segítséget nyújt és szemléltetnek az ábrák)	képelemzés, tényanyagfeldolgozás és az ismeretek rögzítése	irányított kérdés tanulói közlés tanári magyarázat	frontális osztálymunka, önálló munka – vázlatírás füzetbe	kivetítő, számítógép 12. dia
6 perc	Az ide kapcsolódó házi feladat megnézése: a globalizáció megjelenése otthon (Az otthon lévő élelmiszer, ruházat, használati eszközök közül 2-2 példa gyűjtése volt a feladat, le kellett írni a termék márkáját, majd kigyűjteni, hogy az mely világvállalathoz tartozik, annak hol a székhelye és helyileg hol gyártják le a terméket.) - A táblára felkerül 1-1 példa kategóriánként. - Világvállalat székhelye, leányvállalat, gyártási hely különbségének megbeszélése.	tényanyagfeldolgozás és az ismeretek rögzítése	tanulói közlés, tanári magyarázat	gyakorlati jellegű házi feladat ellenőrzése	tábla, táblafilc 13. dia
3 perc	Globális életforma: - hol látjuk megjelenni életünkben a globalizációt? - mindenhol jelenlévő termékek, változó fogyasztási szokások megbeszélése (példák felsorolása)	érdeklődés fenntartása, képelemzés	irányított kérdés, tanulói közlés, tanári magyarázat	frontális osztálymunka, önálló munka – vázlatírás füzetbe	kivetítő, számítógép 14-15. dia
11 perc	A diákok feladatlapot kapnak a globalizáció hatásaival kapcsolatban, amit három fős csoportokban fognak megoldani (így ülnek egy padban). Összesen 8 db cikk részlet szerepel a lapon, az osztály egyik fele csak az 1-4. cikkekkel, míg a másik fele az 5-8. cikkekkel fog csak foglalkozni. Erre 5 perc lesz, majd leellenőrizzük, hogy melyik cikket jelölték a globalizáció pozitív vagy negatív hatásaként, valamint mit írtak konkrét hatásnak. Ha az idő elhúzódna, és a csoportfeladat már nem férne bele teljes egészében a tanórába, akkor azt a következő óra elejére tolnám át, helyette egy rövid feladatra kerül sor az óra végén, mely az alábbi linken elérhető, „Áldás vagy átok?” néven: https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_10_nat2020/lecke_01_003 Egy önként vállalkozó, vagy annak hiányában felszólított személy jön ki a számítógépet kezelni és az osztálytársai	tényanyagfeldolgozás és az ismeretek rögzítése, következtetések levonása rendszerező összefoglalás	feladatvégzés, irányított kérdés, tanulói közlés, tanári magyarázat	kiscsoportos munka (3 fős, padtársakkal folyó munka), az osztály egyik fele csak az 1-4. cikkekkel foglalkozik, a másik fele pedig az 5-8. cikkekkel foglalkozik osztálymunka	feladatlap feladatlink

	segítségével helyezi el a globalizáció pozitív vagy negatív hatásait a megfelelő halmazba.				
--	--	--	--	--	--

Mellékletek

PPT mellékelve email-ben küldve. Videólinkek a tanítási tervezetben megtalálhatóak.

Feladatlap:

Név: _____

A globalizáció hatásai

Írja a táblázat első oszlopába, hogy a globalizációnak pozitív (+), vagy negatív (-) hatásait tapasztaljuk-e az újságcikkek alapján? A cikkek után a pontozott sorra röviden fogalmazza meg, mi pontosan ez a hatás, mely az adott térséget érinti!

Hatása:	Miben fejeződik ki a globalizáció hatása a cikk alapján?
	1. Debrecen ideális helyszín a BMW Group termelési hálózatának bővítéséhez. A helyszínre elsősorban a kiváló infrastruktúra, szakképzett személyzet, a megfelelő logisztikai kapcsolatok és a meglévő beszállítói hálózathoz való közelség miatt esett a választás. A gyár tervezett kapacitása évente 150 000 jármű, és több mint 1000 új munkahelyet teremt majd mintegy 1 milliárd eurós beruházással. (bmwgroup.jobs.hu)
	2. „Örbottyánban ipari terület hiányában a vállalkozások a település központi részén alakították ki telephelyüket, amely településképi szempontból rendkívül előnytelen. A városban megtelepült vállalkozások levegő-, por- és zajszennyezése hosszú távon komoly egészségügyi problémákat okoz a helyi lakosságnak.” (orbottyán.hu, 2020. június)
	3. Németországban idén 2 és fél millió tonna szenet termeltek ki. Az 1950-es évek "aranykorában" 150 millió tonna volt az éves átlag. A kőszén felhasználására továbbra is rákényszerül Németország - az áramtermelésben és az acélművekben – a jövőben ezt teljesen importból fedezi. Szombaton lezárult egy korszak Németországban, bezárt az utolsó szénbánya. A munka, a gazdasági növekedés és a jólét az egész országban elválaszthatatlanul összekapcsolódott Észak-Rajna-Vesztfália és a Saar-vidék bányáival - mondta Peter Schrimpf, a RAG bányászati vállalat vezetője. (euronews)
	4. „Az eredmény meglepően alakult: az összkínálatban a magyar termékek aránya 70% körüli, míg 6 évvel ezelőtt még csaknem 80%-os szinten állt. A legnagyobb veszteséget a nagy hozzáadott értékű élelmiszerek – sajtok, sonkák, joghurtok, gyümölcslekvárok – szenvedték el, esetükben ma már a polcok több mint felén külföldi árucikkeket találhatunk. A magyar termékek kínálata alapján az első három helyet három hazai lánc foglalja el: Reál (80,65%), Coop (80,17%), CBA (76,95%). A lista utolsó három helyezettje pedig a Penny Market (67,58%), a Tesco (66,07%) és a Lidl (56,09%).” (sokszinuvidek.24.hu, 2021. március)

	5. Mind az önkormányzat, mind a település lakosságának egyöntetű igénye az ipari jellegű vállalkozások számára megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a település központjától távolabb elhelyezkedő gazdasági, kereskedelmi és szolgáltató övezeti besorolás alá tartozó ipari területen. Alapinfrastruktúra fejlesztése: a fejlesztési terület jelenleg nem közművesített, a 4,5207 hektáros iparterület feltárását a 2103 jelű országos főútra merőleges feltáró út kiépítésével tervezzük megvalósítani. A 2103 jelű úton a víz, gáz, elektromos hálózat rendelkezésre áll, amelyre történő rácsatlakozással kívánjuk a vállalkozói park közművesítését megvalósítani. (orbottyan.hu, 2021. március)
	6. „Ha megnézzük az egyes országokra vonatkozó statisztikát, láthatjuk, a sereghajtó Bulgáriában mindössze 6,5 euró (2 364 forint), míg Dániában 45,8 euró (16 658 forint) egy átlag munkaóra költsége. A többi ország mögött kullog még Románia, ahol 8,1 euróba, azaz középárfolyamon 2 946 forintba került tavaly egy munkaóra, és sajnos Magyarország is, a 3 600 forintnak megfelelő 9,9 eurós átlag munkaóra költségével.” (penzcentrum.hu; 2021. ápr.)
	7. „2017 év végén több mint 511 ezer cég működött Magyarországon. A dunántúli településeken az összes cégek számához képest alacsonyabb a fluktuáció, míg keleten arányaiban több cég szűnik meg és több új vállalkozást hoznak létre. Erre a földrajzilag jól látható eltérésre magyarázatot adhat, hogy a keleti országrészben a vállalkozások jelentős állami támogatásra számíthatnak, ezért több dunántúli vagy fővárosi cég hoz létre ott új vállalkozást.” (origo.hu, 2018. február)
	8. A kaposvári Burger King építése igazán jól halad, már állnak a falak, behelyezték a nyílászárókat és ha jól vettük ki távolról, bútorok is érkeztek az épületbe, jelenleg pedig az új étterem több pozícióba is keresi leendő munkatársait. (74nullanulla.hu)